

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 687. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708758150224/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

- 628, 1 *vidunderlige Drøm; selv < vidunderlig Drøm. Det synes at være
Dem, min Kære! som fornaar at skildre Drømme – i Deres Rade-
ringer ... og ikke mig! Men selv*
- 628, 4 fn. *Jeg saa' < Jeg saa'*

Noter til Efterskrift

1. Se fx Denis de Rougemont: *L'Amour et l'Occident*, 1938 og senere udvidede udgaver. Kai Aalbæk-Nielsen: *Kærlighed i middelalderen*, 1999, m.v.
2. Brev fra Hellebæk 14. okt. 1889, nr. 607 i M. Borup (red.): *Breve fra og til Holger Drachmann*, DSL, III, 1970.
3. Vilh. Andersen og Carl S. Petersen: *Illustreret dansk Litteraturhistorie*, IV (1925), s. 252.
4. Benævnelsen ved efternavn er vel ment som en slags objektivisering fra Drachmanns side ligesom med hovedpersonen og synsvinkelbæreren i hans foregående roman *Med den brede Pensel* (1887). Man har påpeget, at navnet Henrik Gerhard ekkoer Drachmanns egne midterste navne: Henrik Herholdt, evt. et hemmeligt signal om, at ledepersonen er digterens alter ego. Når han kom til at hedde Henrik i stedet for Frans, det navn, der bruges i den ældste del af manuskriptet, kan det vel også have mere litterære grunde: Både Shakespeares Prins Hal (Henry IV's kronprinsesøn, den senere Henrik V) og Goethes Heinrich Faust spiller ind i romanen.
5. Jf. J.Kr. Andersen og L. Emerek: *Aladdin og Noureddin* (1974), hvorom nærmere her i Efterskriften s. 678f.
6. Borup III, brev nr. 592, s. 397.
7. Uden fornavn i Harriet Bentzon: *Holger Drachmann i Breve til hans Fædreneshjem* (1932, register). Johs. Ursin: *Holger Drachmann*, I-II (1953) har ham som cand.pharm. Heinrich Wiese. En sådan kendes ikke i *Dansk Farnaceutstand*, der imidlertid registrerer en Vilh. Wiese, ukendt fødselsår, medhjælpereksamen i Kiel 1861, død 1884. Kombineret i M. Borups kommentar til Drachmann-breve (II, 1968, s. 308f.); Borup henviser bl.a. til Georg Brandes' *Læmed*, bd. III (1908), s. 78f., der strider imod Drachmanns anti-semitiske brev til Fr. V. Hegel 11. marts 1884, efter Wieses selvmord. (Borup III, nr. 415).
8. Se Drachmanns brev til Jacob Hegel 14. okt. 1890: Borup III, nr. 623, s. 440f.

9. Sven Møller Kristensen: *Impressionismen i dansk prosa 1870-1900* (2. udg. 1955). Se afsnittet »Modtagelse og efterliv» senere i Efterskriften.
10. Brev nr. 567 af 27. jan. 1887 i Borup III.
11. Emmy Drachmann: *Erindringer*, 1925, s. 198ff.
12. Det ses bl.a. i hans brev til Jacob Hegel 14. okt. 1890: Borup III, nr. 623.
13. Det er for så vidt overflødigt at nævne, at Drachmann i 1887 skrev om en *Faust*-opførelse i Malmø – med vægt på Gretchentragedien – i *Berlingske Tidende* (aftenudg.) 11. febr.
14. I kommentarerne henviser vi med verstal som i Erich Trunz' udgave af stykket = bd. III i Hamburger Ausgabe: *Goethes Werke* (1949 og oftere derefter); de tilføjede oversættelser er fortrinsvis fra Arne Rosenhoffs moderne, ofte bogstavtro gengivelse: *Faust. En tragedie i to dele* (1990).
15. Drachmann fejrede dette med et »Indledningsdigt» til Andet Halvbind, dat. febr. 1890 og publiceret i P. Nansens tidsskrift *Af Dagens Krønike*, II (1890, s. 123ff.).
16. En gennemgang vil fremkomme i *Danske Studier* årg. 2001.
17. Jf. hans *Drachmanniana* (1946) på Det Kgl. Bibliotek.
18. Borup III, brev nr. 592.
19. Borup III, brev nr. 609.
20. Edith-brevene på Det Kgl. Bibliotek, Tilg. 444.
21. Borup III, brev nr. 612.
22. Borup III, brev nr. 620.
23. Brevet findes ikke i Bay og Bredsdorff (red.): *Henrik Pontoppidans breve*, I, 1997, men er i forfatteren Vagn Steens privateje. Han har venligt stillet en afskrift til rådighed for nærværende Drachmann-udgivelse.
24. Borup IV, brev nr. 741.
25. Borup III, brev nr. 617.
26. Borup III, brev nr. 621.
27. *Niels Møller – Valdemar Vedel: Brevveksling 1885-1915*, ved Knud Bøgh, DSL 1959, s. 40f.
28. Borup III, brev nr. 625.
29. Et brev fra Holger Drachmann i bladet *Litterarisches Echo* 1892 til den tyske oversætterinde Mathilda Mann, er desværre bortkommet på Det Kgl. Bibliotek, men søges fremskaffet fra anden kilde og publiceret i *Danske Studier* 2001.
30. Borup III, brev nr. 628.
31. Optr. i *Samlede Skrifter*, III, 1900, s. 113ff., se især s. 117.

32. En ny sammenligning af Tom Kristensens *Hærværk* med Drachmanns roman ved udgiveren skal fremkomme i *Danske Studier* 2001.

For hjælpsomhed i forb. m. tilvejebringelse af noter og oplysninger til Efterskrift takkes bl.a. Dansk Folkemindesamling, Johnny Christensen, Sven-Aage Jørgensen, C.H.Koch, Klaus Neiiendam, Birgit Nielsen, John Pedersen og Vibeke Winge.

9. Bibliografi

Bibliografi og dokumenter

Johannes Ursin: *Bibliografi over Holger Drachmanns Forfatterskab*. 1953.
samme: *Bibliografi over Litteraturen om Holger Drachmann*. 1959.
Morten Borup (udg.): *Breve til og fra Holger Drachmann*, DSL, bd.1-2. 1968;
bd.3-4. 1970.
Margrethe Loerges: *Edith – en skæbne i et bundt breve*. 1983.
Emmy Drachmann: *Edith*, udg. af Benedicte Alkjær og Vibeke Drachmann. 1992.

Om forfatterskabet

Vald. Vedel: *Holger Drachmann*. 1909.
Paul V. Rubow: *Holger Drachmann 1878-97*. 1945.
Johs Ursin: *Holger Drachmann. Liv og Værker*, bd. 2. 1953.

Monografiske og tværgående studier

Poul Herring: *Drachmanniana* (maskinskrevet, Kgl. Bibl.). 1946.
Sven Møller Kristensen: *Impressionismen i dansk prosa 1870-1900*. 1955. (1. udg.: *Æstetiske studier i dansk fiktionsprosa 1870-1900*. 1938).
Johan Fjord Jensen: *Tungenjev i dansk åndsliv*. 1961.
Jens Kr. Andersen og Leif Emerek: *Aladdin-Noureddin traditionen i det 19. århundrede*. 1972.
Knud Michelsen: *Digter og storby. Tre fortolkninger af industrialismens København*. 1974.
Bo Hakon Jørgensen: »En kvindes smil«, i (Povl Schmidt og Ulrik Lehrmann, red.): *Læsninger i dansk litteratur*. Andet bind, 1820-1900. 1998.
Lars Peter Rømhild: Om indlæggene i »Forskrevet« og om relationen mellem »Hærværk« og Drachmanns roman, i *Danske Studier* 2001.